

Meer Nieuws?

Raadpleeg dan onze -up-to-date-
gehouden webstie:
www.heiligenbeeldenmuseum.nl

Nieuwsbrief

Voorwoord Voorzitter

Ons en uw museum heeft de eindstreep van 2019 succesvol bereikt. Ruim 7300 bezoekers mochten wij het afgelopen jaar verwelkomen en dat is iets meer dan in 2018. Er kwamen beduidend meer individuele bezoekers, waarbij vooral opviel dat er 20% meer bezoekers waren die gebruik maakten van de Museumkaart. Het aantal groepsbezoekers en vooral schoolklassen bleef wel achter maar dat werd door de andere bezoekers ruimschoots gecompenseerd. Ook in financieel opzicht was het resultaat positief. Met een klein overschot kon het jaar worden afgerond en ook dat stemt tot tevredenheid.

De inrichting van een nieuwe koffiecorner met een professioneler koffiezetmachine wordt door de bezoekers erg op prijs gesteld en veel mensen hebben via facebook of via MuseumTV kennis kunnen maken met enkele nieuw gemaakte videoclips over het Heiligenbeeldenmuseum. Inmiddels is de kerstgroepententoonstelling afgebroken en is de inrichtingsgroep bezig om de nieuwe expositie, die op 1 april van start gaat, vorm te geven. Het bijzondere thema van dit jaar is : Dieren van Gods schepping.

Kijkend naar de Ark van Noach zijn dat ze natuurlijk allemaal, maar wij kunnen helaas niet volledig zijn, want daar is ons museum

teklein voor! Wel is er aandacht voor verschillende dieren die uit de bijbelse boeken naar voren komen en dieren als attriboot bij bepaalde heiligen horen. Laat u verrassen en kom gauw kijken!

In de eerste 2 maanden is er ook een fototentoonstelling ingericht over de Semana Santa – de Goede Week – in Andalusië. Hans Hampsink uit Zwolle heeft de laatste week uit de Veertigdagentijd met bijzondere Spaanse rituelen en processies, op

indringende wijze in beeld gebracht. Bij de officiële opening op zondagmiddag 5 april wordt dit vergezeld van een vocale uitvoering van de Kruisweg van de bekende componist Franz Liszt door het koor Encore uit Oldenzaal. Deze eenmalige uitvoering in ons museum mag u beslist niet missen.

Ook naast de tentoonstelling heeft het museumbestuur voldoende plannen. Er wordt nagedacht over de aanleg van een nieuwe depotruime in de nabije omgeving van de kerk voor het nijpend tekort aan ruimte voor de nog steeds in omvang groeiende collectie. De komende jaren hopen we een totaaloplossing te vinden waarmee ons museum tot in lengte van jaren vooruit kan. Dit zal een forse investering worden maar die is gelet op zowel de actualiteit als de

Inhoud

Voorwoord voorzitter	1
De positie van het dier in het Christendom	2
Heilige Antonius	2
Mysterieuze Kruisgang	3
Journal	3
Buurtbus	4
Dieren en hun symboliek	4
Concertreeks Cultuurfonds Vorden	4
Website 2019	4
Colofon	4

toekomst voor een professioneel museum onontkoombaar. Wij houden u in de volgende nummers op de hoogte.

Ook de entree tot het museumterrein krijgt een ander aanzien door de kap van enkele beuken aan de weg die in zeer slechte staat verkeren. Regelmatig vallen er al takken uit, maar gelukkig heeft dat nog niet tot schade of erger geleid. Ook krijgt het museum binnenkort een betere internetverbinding door de aansluiting op het glasvezelnet in het buitengebied. Graag ontvangen wij u vanaf april weer in het museum. Onze enthousiaste vrijwilligers staan weer voor u klaar!

Uw voorzitter, Ton Rutting

De positie van het dier in het Christendom.

Het dier is in het Christendom een collega-schepsel van de mens. Het kan echter niet, zoals de mens, in verantwoorde-lijkheid kiezen en handelen. Dieren zijn namelijk niet zoals de mens naar Gods

beeld geschapen. Het dier is van alle schepselen wel het meest aan de mens verwant, meer dan de planten. Maar de mens staat als beeldrager van God boven het dier.

Uit de bijbel kan worden afgeleid dat de mens als vegetariër is geschapen (Gen.: 29-30), de dieren worden uitdrukkelijk niet genoemd als bron van voedsel voor de mens. De mensen mogen leven van de opbrengsten van bomen, planten en struiken. Uitgangspunt is dat God zijn schepping aan de mens in beheer heeft toevertrouwd. Gen.1: 28 zegt "vervult de aarde en onderwerpt haar en hebt heerschappij over de vissen der zee en over het gevogelte des hemels en over al het gedierte dat op de aarde kruipt".

Drie Evangelisten met dier, Matteüs met engel

In het Christendom wordt erkend dat de dieren naast een gebruiksfunctie ook een eigen intrinsieke waarde hebben. Dieren zijn geschapen door God en hebben een eigen plaats in de schepping. Het dier is een levend wezen en een zelfstandig functionerend organisme. Elk dier heeft recht op een eigen plaats, op een eigen leefruimte. De bijbel laat zien hoe we met dieren behoren om te gaan. Bij de dorsende os b.v. blijkt dat het dier tijdens het werk ruimte moet krijgen om zijn natuurlijke aandrang te volgen. Er moet ruimte zijn om te leven. De opdracht tot rust uit Exodus 23 geeft aan dat ook het dier daarbij hoort. Het dier mag ook op adem komen. In het verbod om met de jongen of de eieren ook de moedervogel weg te halen en op te eten, ligt een waarschuwing opgesloten om de aanwezige variëteit van de schepping niet te verstoren. Er spreekt een lotsverbondenheid uit: mens en dier maken beiden deel

uit van het geheel van de schepping. Verstoringen in die gegevenheid zijn op lange termijn niet goed voor mens, dier en schepping.

Francis spreekt de vogels toe

De Heilige Antonius van Padua.

Bij zo'n overweldigende hoeveelheid Heiligen in ons Heiligen beelden museum is het best wel eens aardig om onze eigen Antonius van Padua eens in het zonnetje te zetten. Heiligen hebben in het leven van gelovigen een belangrijke functie. Zij dienen als voorbeeld. Hun levenswijze was zo inspirerend dat je er als gelovige een voorbeeld aan kunt nemen. Vervolgens kun je in het gebed hun hulp inroepen. Ook was hij erg begaan met het lot van de dieren.

Veel Heiligen kregen het beschermheerschap over een kerk of vicarie. Deze werden dan naar de betreffende Heilige genoemd. In de eerste eeuwen waren de kerken vooral toegewijd aan de apostelen. Nadat Maria in 431 was uitgeroepen tot Moeder van God, verrezen er ook overal Maria- of Onze Lieve Vrouwe kerken. De kerk van Vorden werd toegewijd aan Antonius van Padua.

Antonius werd geboren in 1195 te Lissabon uit een adellijk geslacht. Op 15 jarige leeftijd trad hij in bij de reguliere kanunniken van Sao Vicente en leefde daar volgens de kloosterregel van St. Augustinus. In 1212 werd hij overgeplaatst naar Santa Cruz te Coimbra waar hij theologie ging studeren. Hij wilde Franciscan worden en daarom ging hij in 1220 bij de Antonius kapel in Coimbra wonen, die bediend werd door Franciscanen broeders. Als missionaris vertrok hij enige tijd later naar Marokko om er de Saracenen te bekeren, maar ziekte dwong hem terug te keren. Het schip waarmee hij huiswaarts keerde bracht hem echter door verkeerde wind naar Sicilië. Maar in 1221 was hij als onbekende broeder in Assisi weer aanwezig bij de algemene orde vergadering. Een prior nam hem vandaar mee naar de kluizenarij van Monte Paolo bij Fordi. In 1222 werd Antonius priester gewijd.

Aan zijn superieur Franciscus van Assisi vroeg Antonius of hij verder mocht studeren in de theologie. Deze stemde hierin toe "als je gebedshouding daarmee maar niet verloren gaat". Antonius werd bekend als een groot redenaar en kerkleraar met een

voorliefde voor het gewone volk. In opdracht van Franciscus doceerde hij later theologie in Bologna, maar ook aan andere universiteiten zoals Montpellier en Toulouse bekleedde hij het ambt van gastdocent. In 1227 werd hij provinciaal overste van Noord Italië en vestigde zich in Padua. Al een jaar na zijn dood, in 1231 te Padua, werd hij Heilig verklaard door paus Gregorius IX en dadelijk werd er ook een basiliek voor hem gebouwd. Om te gedenken dat hij zo graag de moslims bij de kerk had willen brengen, is die kerk in moslim stijl gebouwd. Zijn relieken worden er nog altijd bewaard. In 1946 kreeg hij de titel Kerkleraar, met als toevoeging: Doctor Evangelicus.

Antonius preekt tot de vissen

Antonius wordt meestal afgebeeld als jonge man in een Franciscaans habijt dat bruin is van kleur, met een wit koord waarin drie knopen, blootsvoets of met sandalen. Veelal met een boek in de hand waarop het kind Jezus. Zijn naamdag is 13 juni. De aan die dag verbonden weerspreuken zijn: Als Toontje de zonne laat schijnen, veel zorgen voor de boer verdwijnen en: Is het op St. Antonius nat, de boer zuipt van verdriet zich zat. Een enkele legende vertelt dat hij eens voor de vissen preekte. Hij wordt dikwijls aangeroepen om zaken of personen terug te vinden. Verder wordt hij aangeroepen tegen besmettelijke ziekten, koorts, onvruchtbaarheid en ook om een voorspoedige bevalling te verkrijgen. En ook bij financiële problemen wordt zijn raad gevraagd. De Heilige Antonius van Padua was van vele markten thuis.

'Mysterieuze Kruisgang'

Vanaf woensdag 1 april t/m zondag 31 mei is er een fototentoonstelling "Mysterieuze Kruisgang" in het museum.

De kruisgang is één van de meest fascinerende elementen van de katholieke religieuze belevenis. Het lijden van Jezus tijdens de Goede Week staat gelijk aan boetedoening en geloofsbelevenis. Logisch dat in vele landen dit groots en meeslepend wordt gevierd. In de fototentoonstelling 'Mysterieuze kruisgang' wordt een beeld geschetst van de 'Semana Santa' in Andalusië. De Zwolse fotograaf Hans Hampsink (1962) heeft tijdens de

Goede Week in verschillende steden en dorpen het religieuze hoogtepunt van het jaar vastgelegd. Op Palmzondag 5 april, het begin van de Goede Week, vindt de officiële opening plaats van deze kruisgang. Muziek- en Theaterkoor 'Encore' uit het Twentse Oldenzaal, onder leiding van Richard van den Benken, zal met haar opvoering van de 'Via Crucis' van Frans Liszt (1811-1886) de opening opluisteren. Koor en fotograaf zullen in een unieke samenwerking met beeld en geluid aan het mysterie van de kruisgang een nieuwe dimensie toevoegen.

De indrukwekkende soberheid van de Via Crucis (1879) leert ons een totaal nieuwe Liszt kennen. In veel van zijn briljante pianowerken is de verpakking indrukwekkend, maar de inhoud eerder mager. Hier is het juist omgekeerde het geval. De verpakking is uiterst sober, maar de inhoud wordt geweldig rijk: de ideeën, de thema's, de harmonie, de korte, maar aangrijpende solopassages en de mediterende koren.

De thematentoonstelling is open vanaf woensdag 1 april, officiële opening tentoonstelling 'Mysterieuze Kruisgang' zondag 5 april vanaf 14.00 uur. Tijdens de opening op palmzondag 5 april wordt een vrijwillige bijdrage gevraagd voor het koor.

Journal tot en met februari

- **Zondag 20 oktober** optreden kerkkoor Luttenberg voor ongeveer 100 bezoekers een kort maar prachtig optreden.

- **Zondag 27 oktober** Erik Kolen met een hele mooie Maria presentatie, met voordracht en zang. We hadden ongeveer 50 bezoekers.

- **Vrijdag 6 december** opening van de Kerstgroepententoonstelling met een prachtig optreden van Jacob Graansma en Christiaan Wucherpfenning, de samenstellers van de expositie.

- **Maandag 16 december** is de buurtbus vanaf station Vorden gaan rijden. Op werkdagen wordt er een eenuurs dienst uitgevoerd.

- **Zondag 8 december** De Kerstfair van Kranenburgsbang. We waren deelnemer en niet voor niets een goede verkoop en een drukke dag in het museum.

- **Woensdagavond 18 december** optreden van Inspiration Vorden o.l.v. Piet Piersma. Het was een sfeervol Advents/kerstconcert met prachtige zang.

- **Zondagmiddag 29 december** optreden van een gemengd zangkoor uit Elten-Huthum o.l.v. Jacob Graansma.

Het was een indrukwekkend optreden met muzikale begeleiding van Jacob op accordeon. De kerk was tot de laatste plaats bezet!

- **Zaterdag 4 januari** omroep Gelderland op bezoek met het programma Gelderse Streken.

De hele zaterdagmorgen, van 8.00 tot 12.00 uur, waren we in de uitzending.

Vanaf 10.00 uur was de toegang gratis, uit diverse Gelderse streken kregen we bezoek.

Buurtbus

Vanaf maandag 16 december rijdt de buurtbus, lijn 193, vanaf station Vorden naar de Kranenburg. De bus rijdt alleen op werkdagen in een eenuurs dienst van 7.30 uur tot 18.30 uur en geeft aansluiting op de treinen in Vorden. Dienstregeeling in het museum verkrijgbaar.

Dieren en hun symboliek

Dieren worden in de christelijke kunst ook symbolisch gebruikt. De als positief of negatief beschouwde eigenschappen van het dier vormen vaak de basis voor de symbolische betekenis. De christelijke kunst gebruikte niet alleen diersymboliek uit de Bijbel, maar ook uit andere geschriften zoals de Physiologus, een van oorsprong Griekse populair-theologische verhandeling uit de 2^e, 3^e of 4^e eeuw waarin de belangrijkste waarheden van de christelijke waarden en leer in verband worden gebracht met voorbeelden in de natuur waarbij eigenschappen van dieren en planten een theologische of morele betekenis krijgen.

Ook zijn er tijdens de thematentoonstelling prachtige platen te bewonderen over de gods Schepping..

Concertenreeks Cultuurfonds Vorden

Cultuurfonds Vorden verzorgt samen met het Heiligenbeeldenmuseum, dit jaar wederom een concert in het museum. Zo geeft het cultuurfonds vorm aan de doelstelling om een inspirerend kunst- en cultuurklimaat te bevorderen en samenwerking te zoeken met andere cultuur aanbieders of locaties in Vorden en directe omgeving.

Zondagmiddag 21 juni is er een optreden van Brisk, een blokfluitkwartet uit Amsterdam. Zij brengen het programma Cancao. Nadere informatie verschijnt t.z.t. op www.heiligenbeeldenmuseum.nl of op de website van Cultuurfonds Vorden

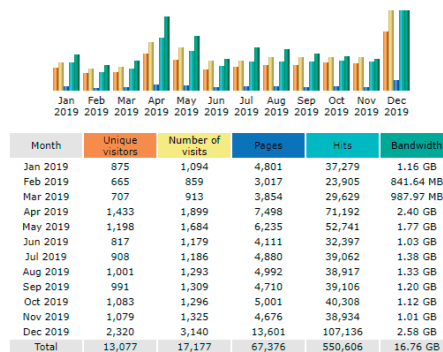
Brisk

Website overzicht 2019

Totaal 13.077 unieke (verschillende) bezoekers die in totaal 17.177x op de website zijn geweest. Er zijn in totaal 67.376 pagina's aangeklikt, met ruim 5.000 kliks is de kersttentoonstelling na de contact pagina het meest bezocht. April en december waren de maanden dat de website het meest bezocht is.

Mooie cijfers voor ons museum.

Website overzicht 2019

Colofon

Heiligenbeeldenmuseum

Ruurloseweg 101
7251 LD Kranenburg-Vorden
Telefoon (0575) 55 64 88 (tijdens openingstijden)
Website: www.heiligenbeeldenmuseum.nl
IBAN NL97RABO0327478748

Secretariaat:

Schoneveldsdijk 2, 7251 LE Vorden
Tel. (0575) 55 67 57

PR-commissie/redactie

Bart Overbeek en Jan Willem de Gruijter

Redactie-adres:

Bart Overbeek
Ganzensteeg 2
7251 LC Vorden
Tel. (0575) 55 64 71
Email: pr@heiligenbeeldenmuseum.nl

Openingstijden 2020:

Thematentoonstelling "Dieren van Gods schepping" van woensdag 1 april tot en met zondag 1 november.

Fototentoonstelling "Mysterieuze Kruisgang" woensdag 1 april tot en met zondag 31 mei.

Kerst op de Kranenburg: van zondag 6 december 2020 t/m zondag 10 januari 2021.

Druk: Print2Pack, www.print2pack.nl

Word donateur van de SOGK

De SOGK is een particuliere organisatie die voor het uitvoeren van haar werk grotendeels afhankelijk is van haar donateurs. Voor een bedrag van € 25 per jaar bent u al donateur, maar een hoger bedrag is uiteraard welkom! U ontvangt dan gratis het **kwartaalblad Venster**. Een prachtig geïllustreerd tijdschrift met interessante (wetenschappelijke) artikelen en wetenswaardigheden over ons erfgoed, monumentennieuws en informatie over restauraties. Daarnaast kunt u natuurlijk deelnemen aan onze excursies. Voor meer informatie: www.oudegeldersekerken.nl